

KÖZÉRDÉK

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI NEMZETI MUNKAPÁRT HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Előfizetés: egész évre - - 12 korona.
fél évre - - 6 " "
negyed évre - 3 " "

Egyes szám ára 12 fillér.

Felelős szerkesztő:

Dr. MÜLLER JENŐ.

Kiadóhivatal: FÖLDES EDE könyvkereskedése Nagyenyed.

Hirdetés ára: □ centiméterenként 6 fillér. Többszöri hirdetés árkedvezményben részesül.

Nyilttér sora 40 fillér.

Munkás parlament.

Százsor elmondtuk és újból hangoztatjuk, hogy Magyarországnak munkás parlamentre van szüksége. Zakatoló, frázisokat gyártó, semmittevő parlamentre az országnak szüksége nincsen.

A magyar parlamentarizmus hanyatlásának az okai az obstrukciók voltak. A pártok e folytán átalakultak — önző érdek hajhászóvá. . . . Más parlamentaris országban minden ellenzéki párt azt veszi fel programjába, a mit az ország érdekében üdvösnek tart. Programja alapján igyekszik aztán a többség politikáját ellenőrizni, befolyásolni s törekszik arra, hogy annak megvalósítása czéljából a hatalomra jusson.

Nálunk ellenben az obstrukció meghonosulása óta az ellenzéki politika önzéssé fajult át, a kormánybuktatás önzéssé lett, a melynél az ország érdekét alárendelik a pártérdeknek. Mikor aztán egy véletlen folytán a hatalom birtokába jutott, nemcsak nem valósított meg semmit a tisztán pártpolitikai czélokra készített programjából, hanem sulyaralatt lényegesen meghamisítva folytatta az előbbi többség politikáját.

Most meg úgy áll a helyzet, hogyha

valami véletlenség folytán megint a nyeregbe ülhetne az ellenzék, távolról sem tudna a maihoz hasonló kormányzatot teremteni. A múlt azt kizárja. . . . Már pedig ha kizárja, minek a hatalom utáni tülekedés? Hiszen az ország az ő uralmukat nem kívánja többé. Ezzel jöjjenek már tisztába.

Magyarország érdeke a munkás parlamentet óhajtja. Ezen kívánatnak megfelelően a Khuen-Héderváry Károly gróf kormánya. Határozott program alapján kormányozza az országot Khuen-Héderváry gróf, mely program tervszerű és nem rendszertelen, miként volt a múltban.

Hogy azonban a programot eredmény is kísérhesse, munkás parlamentre van szükség. E nélkül tovább fog folyni a nagy vérvesztés, mely a kivándorlásban nyilvánul meg. Mert a kivándorlás sajnos még mindig folyamatban van.

Az elmúlt évben az Egyesült-Államokba vándorolt Magyarországból 123,519 ember; ellenben csak 22 ezer kivándorló tért vissza. Tehát százezernél több már künn maradt. És tekintve, hogy már közel két millió magyar lakos van állandóan a tengerentúl, Magyarország érdeke a kivándorlásnak végre bevágni az útját.

De ez csak abban az esetben következhet be, ha a magyar országgyűlés munkásságát fejti ki. Mit ér a kormány tervszerű programja és tevékenykedési akarata, ha a fórumon tehetetlen a parlament meddősége miatt.

Görgey Arthur mondá az elmúlt hetekben: „Nem azért küzdöttünk mi egykoron, hogy Justh Gyula tönkre tegye a magyar parlamentarizmust.“ Találó kifejezés volt ez a nagy tábornoktól. A 48-iki korszak is nem azért valósította meg a magyar parlamentarizmust, hogy az a munkaképtelenségben sanyalódjon valaha.

Khuen-Héderváry Károly gróf nem taktikázással jutott az ország élére. Nem parlamenti zendüléssel, mert hiszen pártja nem volt. Hanem a volt kormány tehetetlensége állította az ország élére. Hazafias tettet vitt véghez, midőn a vergődő kormányzást felváltta a maga kormányzatával.

Az ország megérté Héderváry nemes vállalkozását. És mert Tisza István gróf, Lukács László, Serényi Béla gróf, dr. Székely Ferencz és néhai Hieronimusz is melléje álltak, sorakoztak a választók zömei melléje.

Khuen-Héderváry Károly grófban nem

A tűz történetéből.

(Szabad liceumi előadás.)

2

A házi oltár tűzet istentisztelettel vettek körül. A miről hitték, hogy kedves lehet az istennek, mindabból ajándékot hoztak: virágot, gyümölcsöt, tömjént, bort, és házi állatokat. Hatalmasnak látták, tehát kérték a védelmét. Imádkoztak hozzá, hogy megnyerhessék tőle az emberi óhajások örökös tárgyait: az egészséget, gazdagságot, és boldogságot. Ilyen imádságot találnak egy ósrégi himnusz-gyűjteményben: „Tégy bennünket mindig virágzókká, mindig boldogokká, te Szent Tűz, te szép, te ifju, te örökkévaló; a ki táplálsz, a ki gazdag vagy. Vedd jó szíveddel adományainkat s add meg nekünk viszont, a mi nekünk kedves: az egészséget és boldogságot!“ Alkestis mielőtt a halálba rohant, hogy férje életét megmentse, e szavakkal imádkozik a szent tűz előtt: „Te istenség, e háznak ura, életem ez utolsó percében meghajlok előtted és hozzád intézem könyörgésemet. Örkdjél gyermekeim felett, kiknek nem lesz többé anyjuk; adj kedves nőt fiamnak és derék férjet leányomnak. Ne engedd, hogy idő

előtt meghaljanak, mint én, hanem hogy a boldogság ölében hosszú életnek örvendjenek.“ (Eurip-Alkestis 162—168). Szerencsétlenségben hozzá fordultak védelemért; szerencsében köszönetet mondtak neki. Agamemnon, a trójai háborúból visszatérő görög vezér, először a szent tűz oltárához siet s ott végzi el szerencsés háborújáért és megérkezéséért a hálaimát (Aeschylus Ag. 851—853). A család-apa sohasem távozott a házból anélkül, hogy imával ne fordult volna a tűzhelyhez; visszatértekor pedig, mielőtt nejét látta és gyermekeit megölelte, a tűzhely előtt hajolt meg és imádkozott.

Az isten főzött számukra ételt, ő sütötte a kenyeret s azért étkezés előtt és után imával tisztelték. Az ételek legjobb falatjait eléje tettek, ivás előtt az oltárra bort csepegtettek. S érezték, hogy az isten köztöltük, velük van, hitték, hogy elfogyasztja a neki nyújtott ételeket. És valóban nem látták-e, hogy növekszik a láng, a mint táplálékot nyer a nyújtott ételekből? Megelégedve hatol az oltárra fel, megvilágítja sugaraiival az imádkozó és étkező családot. A tűzhely előtt isten és ember szent közösségre lépett.

Réges régi vallás ez, mely idők folytával kiveszhetett ugyan az emberek emlékezetéből; de maga után hagyta a szokásokat és szertartásokat, melyek alól a császári kor hitetlen Rómája sem vonhatta ki magát. Horatius, Ovidius és Petronius a tűzhely előtt vacsoráltak, mutattak be áldozatot és imádkoztak csak úgy, mint őseik ezer esztendővel azelőtt. Talán még akkor, mikor az ősrégi fehérek együtt laktak első hazájukban az iráni fehérsíkon. Hiszen a mit a régi görög és római ember tett, ugyanazt tette már régóta a rokon hindu ember is. Ennek is voltak himnuszai az Agni (ignis), a tűzisten tiszteletére. „O Agni! te vagy az élet, te vagy az ember megvédője. Tiszteletünk jutalmául adj a családnak atyjának, ki hozzád folyamodik, dicsőségét és gazdagságot! Tedd meg azt, hogy a föld számunkra mindig bőkezű legyen; hogy soká élvezhessem a napvilágot s megérjem az öregséget, mint a nap lenyugtát. O Agni! te helyes nézetre terítet az embert, ki rosszra tévedett. Ha hibát követünk el, ha elpártoltunk tőled, bocsáss meg minékünk.“

Még abban a korban is, midőn a természeti erőket, más néven isteneket személyesítették, mikor már általánossá lett pl. a

is oszlatkozott az ország. Ünnepezt vezető államférfia Magyarországnak. Most már nem kell egyéb, mint munkás parlament s akkor haladni fog az ország, minimumra fog zökkenni a kívándorlás is. Értse végre ezt meg az ellenzék, az ország érdeke előtt nemuljon el az önző pártérdek. Elég volt másfél tizeden át ez utóbbiból. (Ü. L.)

Egy iparvállalat közgyűlése.

Folyó hó 21-én tartotta a Nagyenyedi Épületlakatosárugyár r.-t. XVII. évi rendes közgyűlését a Kisegítő Takarékpénztár helyiségében. Winkler János elnök a következő beszéddel nyitotta meg a közgyűlést:

Mélyen tisztelt Közgyűlés!

Eppen tíz évvel ezelőtt, akkori igazgatói minőségemben, vállalatunk akkori súlyos helyzetének megfelelő komor hangulat között, arról kellett jelentést tennem a közgyűlésnek, hogy már az előző üzleti évben szenvedett 2450 korona veszteségünkhöz újabb 28.750 korona járult s nemcsak tartalékunk, de immár részvénytőkénk is meg van támadva. Kevesebb meggyőződéssel, mint reménységgel tettünk javaslatot s közzöltük terveinket a vállalat reorganizálására nézve.

Alig mult volt fél éve annak, hogy az 1911. június 30-iki rendkívüli közgyűlés felhatalmazást adott az igazgatóságnak arra, hogy egy Kolozsvárt alakítandó hasontermesztű vállalatba való beolvadást, önállóságunk feláldozása mellett keresztülvigye, a mi azonban igyekezetünknek és Hegedűs S. kereskedelmi miniszter 50 ezer koronás s Kolozsvár város anyagi és erkölcsi támogatása daczára — mondhatjuk szerencsénkre — nem sikerült. E sikertelenség és a helyzet kényszerűsége megértette velünk, hogy magunkért nekünk kell helyt állnunk, ön-

fenntartásunkról magunknak kell gondoskodnunk.

Segítségül hívtuk az egyéni tudást, szorgalmat és energiát, segítségünkre jöttek a viszonyok és a mennyiben a mult század utolsó két évtizedének veszedelme a gazdasági és ipari túltermelés időközben megszünt, az értékesítési feltételek ez által az egész vonalon megjavultak.

A munkás szervezetek a lefolyt 10 év alatt jelentős sikereket vívtak ki a bérek javítása, a munkaidő csökkentése, jogaik és igényeik általánosabb elismertetése irányában. Ennek visszahatásaként bekövetkezett a munkaadók szervezkedése is s a „b é r h a r c z” gyűjtő fogalma alatt folyik jelenben is a küzdelem a munka és munkaadó, a proletárizmus és kapitalizmus között. Ezen mizériák bennünket eddig vajmi kevésbé érintettek, de következményei ellen sincsenek biztosítékaink, mert mialatt a mezőgazdasági és ipari munkás keresete s ezzel együtt fogyasztó képessége feljavult, egyidejűleg éppen ez által megdrágulván a termelés és megszűnvn a tulproductiv, be kellett következnie a drágaságnak, mely ma a társadalom legsúlyosabb problémái egyikét képezi. Hogy a drágaság elérte-e már, vagy mikor fogja elérni tetőfokát, aligha van tudomány, mely azt most megállapítani képes legyen s annak megszüntetésére eddig tett lépések, ez ügyben folytatott tanácskozások ugyszólva semmi eredményhez nem vezettek, amiből azon következtetéshez kellett jutni, hogy miután a drágaság meg nem szüntethető, tehát annak ellensúlyozásáról kell gondoskodni, vagyis oly helyzetbe kell hozni az ország népét, hogy szükségleteit a drágaság daczára kielégíteni képes legyen. Az akció ezen irányban már jó ideje megindult a fizeteskiegészítések, gyorsabb előléptetések, drágasági és családi pótlékok, városok segítése stb. alakjában s bár az arányosságot teljes tökéletességében helyre állítani sohasem lesz lehetséges, a helyzet tűrhetővé, talán még megnyugtatóvá is akkor lesz, midőn a kereseti viszonyok közötti eltolódás — dis-

paritás — lehetőleg eloszlatva fog lenni.

Az üzleti világ, — tehát ipar és kereskedelem, — máig jóformán még nem léptetett a drágaság elviselhetősére más eszközöket életbe, mint a forgalom emelését és az ebben feltalált eredménnyel rekompentálva volt és lehetett is, mert a lefolyt évtized erősen fellendült gazdasági viszonyai ezen törekvését nagyban elősegítették.

Bizni lehet abban is, hogy a fellendülés a következő néhány évben is — talán még nyerve intenzitásában — még tartani fog, ánde a gondos gazda a jövőre is biztosítékot óhajt szerezni, sohasem üríti ki kamráját egészen, méltóztassék t. közgyűlés ezt fogadni el indokolásul annak is, hogy bár lehetett volna, még sem javasolunk nagyobb osztalékot kiadni s évi keresetünknek több mint 1/3-ad részét inkább a jövőt biztosító tartaléknak adjuk át.

Kiindulásomhoz visszatérve kellemes érzéssel állapítom meg, hogy mai közgyűlésünk egészen az ellenkező hangulatra jogosult, mint a tíz év előtti volt s nem fognak tévedni a közgyűlés tisztelt tagjai, ha a leltelt 10 évnek a mult év zárszámadásában kulvináló, várakozásunkon túlmenő eredményeit kapcsolatba hozzák azon körülménnyel, miszerint ugyancsak tíz éve annak, hogy Pap János igazgató ur a vállalat igazgatását átvette.

Van szerencsém a megjelenteket teljes tisztelettel üdvözölni és a nagyenyedi épületlakatosárugyár r.-t. XVII. rendes közgyűlését megnyitni.

A szép beszédet a közgyűlés nagy tetszéssel fogadván előterjesztettek az igazgatósági jelentések és javaslatok, melyeket a közgyűlés az igazgatóság és tisztviselői karral szemben kifejezett élénk elismerése mellett el is fogadott. Részvényenkint 42 kor. osztalékot fizetett a vállalat.

Örömmel ragadjuk meg az alkalmat, hogy a magyar ipar fejlesztésén sikeresen működő vállalatot üdvözöljük és elismeréssel adózunk mindazoknak, kik e siker megteremtésében fáradtak, első sorban Pap János igazgatónak.

görög Zeus es Athena tisztelete, mindig a tűzhely volt az, melyhez első imákat intézték. Olympiában az első áldozat, melyet az ünnepre összegyűlt görögök bemutatnak, a tűzhelyé volt és csak azután következett a Zeusé. Rómában az első imát Vestához intézték; ez pedig a tűzhelynek, Ovidius szerint magának az égő lángnak volt a megszemélyesítője.

A szent tűz nem pusztán fizikai tünevény; nem pusztán világító és melegítő elem. Isteni egyéniség az, mely egyrészt fénylik, mozog, él, meleget ad, étket készít, táplálja a testet; de másrészt jóra és szépre oktat és felügyel az erkölcsi tisztaságra.

A szent tűz minden családnak kizárólagos tulajdona volt. Semmi közössége sem volt egy más család oltártűzével, mely egy más gondviseletet képviselt. A tűzhely mindig a ház belsejében volt, hogy idegen ne érhesse, még csak meg se tekinthesse. Idegen jelenléte vagy csak tekintete megzavarta, megrontotta, megfertőztette volna az otthon istenének a tiszteletét.

Az otthon vallásában, a házi tűzhely tiszteletében minden család független volt a másiktól. Semmiféle külső hatalomnak nem volt joga ezt a hitet vagy isteni szolgálatot szabályozni. A családapa volt ezen kultusznak papja és kormányzója. Őt illeti meg az első hely a tűz közelében; ő mutatja be az áldozatot; ő mondja az imádságot, melyben ma-

gára és övére áldást kér; ő a családnak és az ősi kultusznak folytatója; a ki ha meghal, maga is isten lesz, kihez utódai imádkozni fognak. Minden családnak megvoltak a maga szertartásai, a maga ünnepei, imádságai és himnuszai. Az atya volt ezen vallás egyedüli magyarázója; egyedül őt illette a tanítás joga; de nem taníthatott a saját fián kívül senkit. A szertartások, imádságok és énekek, melyek ezen vallás lényeges részét tették, atyai örökséget, szent birtokot képeztek, melyet a család senkivel meg nem oszthatott, melyet idegennel közölni sem volt szabad. Így volt ez Indiában is. „Hatalmas vagyok ellenségeim irányában, így énekel a bramín, az énekek erejénél fogva, melyeket átvettem családomtól s melyeket atyám reám ruházott.” Ez a vallás tehát a családvallás volt; minden családnak külön istene volt, a ki nem templomban, hanem a családdal együtt lakott. Ez a vallás apáról fiúra szállott; az apa fiának adta a jogot, hogy a szent tüzet ápolhassa, a temetési lakomát (mely az ősök tiszteletéhez tartozott) rendezhesse és az imaformákat elmondhassa.

Különösnek fog tetszeni, de minden bizonyíték a mellett szól, hogy a történelmi idők kezdetén a családi élet alapja nem annyira a vér és szeretet köteléke, vagy a családapa tekintélye és hatalma volt, hanem a tűzhelynek s ezzel kapcsolatban az ősöknek tisztelete.

A család e szerint oly egyének csoportja, kik ugyanazon tűzhelyhez imádkoztak s ugyanazon ősök emlékét tisztelték.

A házasság is, mint intézmény, ebből a vallásból származott, az otthon vallása árasztott rá poétikus színezetet s ez a vallás szabályozta a házasság összes jogviszonyait. Nézzük csak, hogyan? Két család lakik egymás közelében. Az egyik családnál a fiatal lány részt vesz gyermekkorától atyja vallásában; az ő tűzhelyéhez imádkozik, minden nap áldoz neki, ünnepnapon virággal és koszorúval ékesíti. Ez az atyai tűzhely az ő istene.

Ha most a szomszéd család fia nőül kéri őt, a lány nemcsak házat cserél, hanem egyúttal az atyai tűzhelyet készűl elhagyni, hogy aztán férje tűzhelyét tisztelje. Vallást kell változtatnia, más szertartásokat végeznie és más imádságot mondania. Gyermekkorától isteneit hagyja el s magát egy más isten oltalma alá helyezi, kit eleddig nem ismert, ki rá nézve teljesen idegen volt. Hűtlen lesz az egyik istenhez, hogy imádhassa a másikat. Mert ebben az ős vallásban az a megmáshatatlán elv uralkodik, hogy egy ember nem imádkozhatik két tűzhely előtt, nem tisztelheti két család őseinek az emlékét.

De az ifjura nézve is nagyon komoly, vallásos érzület és lelkiismeretet érintő cselekmény a házasság. A férfi idegent akar hozni a tűzhelyéhez; vele akarja teljesíteni

HIREK.

— **Kinevezések.** A pénzügyminiszter Csia Ignác zalatnai kir. bányafőmérnököt kir. bányatanácsossá, Raffaj András verespatak—kerpenyesi zuzóművi kir. bányamérnököt kir. főbányamérnökké és Surján Sándor Vilmos zalatnai kir. segéd-bányamérnököt kir. bányamérnökké nevezte ki.

— **Időjárásunk** f. hó 22-én váratlanul enyhébbre változott. A hőmérő tegnap reggel már csak 9 fokos hideget jelzett, tehát a múlt hetinél 12—14 fokkal enyhébbet. Délben pedig fagypont fölött volt.

— **A Protestáns Nőegyesület** vasárnap délután szép műsoros összejövetelt rendezett. A műsort a Bethlen-főgimnázium Kemény Zsigmond Önképző-körének zenekara nyitotta meg Mascagni Intermezzójával, dicsőretre méltóan. Felolvasást tartott Zayzon János, koll. tanár, általános figyelem mellett; szép zongora játékot adott elő dr. Fellner József; hatással szavalt Egyed Zoltán, Kolombán Ilonka kellemesen énekelt és zongorán kísérte dr. Fellner József, végül a Nőegyesület vegyeskara énekelt szép betanulással.

— **Esküdtszék.** A gyulafehérvári kir. törvényszéknel a folyó évben az első esküdtszéki ülészek február 5-én kezdődik és tart körülbelül 10-ig. A folyó hó 17-én tartott sorolási tárgyaláson kisorsoltattak rendes esküdtseknek: Folbert Vilmos Zalutna, Lőrinczi Árpád Vajasad, Maxa Vazul Felsőorbó, Benedek Károly, Alvincz, Benedek Farkas Marosujvár, Pongrácz Simon Balázsfalva, Ifj. Székely János Nagyenyed, Fried Dávid Tóvis, Horváth Pál Nagyenyed, Fejér József Tompaháza, dr. Nagy Samu Marosujvár, Wild Tamás Nagyenyed, Stern Henrik Nagyenyed, Bálint János Nagyenyed, Diószeghy József Czelná, Szigethy Béla Nagyenyed, Péter Antal Kisbalázsfalva, Bereczky Sándor Sárd, Major

az istentisztelet titkos szertartásait. Pedig előtte semmi sem becsesebb ezen örökség-nél; ezek az istenek, ezek a szertartások ezek az énekek, melyeket atyjától tanult és átvett: ezek együttvéve azok, a mik őt meg védik életében s mik neki gazdagságot boldogságot és erényt ígérnek. És most mégis a helyett, hogy magának tartaná, megőrizné ezt a hatalmas védelmezőjét, mint a vad megőrzi varázsszerét, amulettjét és bálványát, ő azon a ponton van, hogy befogadjon egy idegent s vele mindezt megossza.

Ha így behatolunk a régi ember gondolkodásába, akkor látjuk csak, mily nagy fontosságú intézmény volt náluk a házasság s mennyire szükséges volt hozzá a vallás közbenjárása. A fiatal leányt szent szertartás által be kellett avatni azon kultuszba, melyet nemsokára követnie kellett. Hogy papnője lehessen azon tűzhelynek, melyhez a születés nem kötötte, valami felavatásra vagy örökbe fogadásra volt szükség. S mindez meg is történt. A családapa a szent tűz előtt, szent formulák közt, feloldta azon köteleket, mely leányát atyja tűzhelyéhez kötötte. Uj otthonában pedig először is a tűzhelyhez, a házi istenség elé vezették; meghintették tisztító vízzel; megérintette a szent tüzet; aztán mindketten elmondták imájukat, bemutatatták áldozataikat és közösen egy kalácsot és gyümölcsöt fogyasztottak.

A vallás, mely a családot létrehozta, pa-

János Balázsfalva, Balla Béla Nagyenyed, Berkovits Béla Nagyenyed, Horváth Mihály Miriszló, Ifj. Tomai Pál Nagyenyed, Zayzon János Nagyenyed, Csalah Kálmán Vizakna, dr. Asztalos Kálmán Nagyenyed, Pap Antal Borosboesárd, Elekes Károly Magyarsolyos, Ifj. Szöllősy János Nagyenyed, dr. Szilády Zoltán Nagyenyed. Helyettes esküdtseknek: Kootz Frigyes, Hannel Samu, Lobstein Izidor, Urbán Gyula, Rozor Publius, Glück Rudolf, Geier Henrik, Kelen Henrik, dr. Elekes Viktor, Wehrauch György, Gyulafehérvár.

— **Országos vásár.** A téli országos állatvásárt hetfőn, kedden és szerdán tartották meg; az első nap elég nagy felhajtás volt, az idő enyhése is kedvezett, de a másik két napon alig volt forgalom. — A kirakóvásár ma, esütörtökön zajlik le.

— **A kollégiumi jégpályán** vidáman korcsolyáznak esténként. — Kedden pedig zenés jégünnepélyt rendeztek, mely nagyon népes és mulatságos volt.

— **Kötelező a korona számítás.** A képviselőház f. hó 17-én elfogadta a kötelező koronaszámításról szóló törvénykezelyt. E szerint mindenütt és minden esetben kötelező az egységes korona-számítás; számlákon, hirdetésekben, árjegyzékekben, jegyzékekben, kirakatokban, árucikkben az értéket csakis korona számítással szabad jegeyezni, s a kik ez ellen vétének, 200 koronáig büntetendők.

— **Vonatkésés.** A tegnap reggeli gyorsvonat déli 12 órakor robotott be Enyedre. A nagy késést állítólag Kolozsvár előtt történt géphiba okozta.

— **Meddig tart a farsang?** A mulatóságokra vágyók bizonyára örömmel olvassák, hogy az idei farsang február 20-ig tart; január 6-tól számítva 45 napos lesz. Ez pedig elég hosszú ebben a drága világban!

— **Maroscsuáról** írják lapunknak, hogy a marosujvári járásba kebeleztet Maroscsuca, Maroskopánd és Gábor községben olyan rendezett viszonyok vannak, hogy

rancsolólag követeli, hogy az soha ki ne vesszen. Mert ha a család elenyészik, vele együtt elpusztul az oltár, a szent tűz, az isten, az istentisztelet; a tűzhely elalszik, a család halottainak egész sora feledékenységbe vész, a legsúlyosabb gyász borítja el. Az emberi életnek az volt tehát a legnagyobb érdeke, hogy a család és vallása fennmaradjon. De a vér köteletke egyedül nem képezte a családot. A természetes gyermek, kinek anyja házassági szertartás útján a családdhoz nem tartozott, szintén nem vehetett részt a kultuszban, nem volt tagja a családnak.

A családi vallás csak fiágon volt örökölhető. A leány a tüzet ápolhatta, de nem folytathatta a kultuszt, már csak azért sem, mert a mikor férjhez ment, lemondott családjáról s férje családjához és vallásához csatlakozott. A fiu születése ezért volt a családnak ünnepe. Az apa, mint a család papja, kezébe s ezzel a családba fogadta; születése után kilenczedik napra az egész család és tanuk jelenlétében bemutatatta a tűzhely istenének örömaldozatát.

Az örökbefogadás is lényegében vallás-változtatás volt. Rokonnak is csak azok nevezhették magukat, kiknek közös tűzhelyük és közös halotti lakomájuk volt. Mikor szolgát fogadtak, a tűzhely istene előtt azt is a család tagjává avatták.

(Folytatás következik.)

L. I

ott senki sincsen, sem állami, sem községi adóval hátralekban. Fulöp Gábor körjegyző minden lakós viszonyait ismerve, a polgárokat a kellő alkalmas pillanatban felszólítja adótartozásuk megfizetésére és így e három községben a végrehajtónak nem akad dolga.

— **Kanyaró-járvány Verespatakon.** Verespatakon 150-nél több gyermek fekszik kanyaróban. Az iskolákat is bezárták.

— **Állami facsemeték adományozása.** Az állam által fentartott erdei facsemetekertből az 1912. évi tavaszi és őszi erdőültetésekre szükséges készletek a földmivélségi miniszter által a következő feltételek szerint fognak ez iránt folyamodó birtokosoknak kiosztatni. A kopár és vízmosásos területek beerdősítésére kért csemeték ingyen bocsáttatnak a birtokosok rendelkezésére; a csemeték kiszedésével, csomagolásával s vasúthoz való szállításával számított és utánvétellel beszedendő költségeket, továbbá a vasúti szállítási költségeket rendszerint a birtokosoknak kell viselni. Kivételesen kisbirtokosok részére, amennyiben az illetékes kir. erdőfelügyelő igazolja, hogy a folyamodót a fentemlített költségek anyagi erejéhez képest aránytalanul megterhelnék, a csemeték a folyamodóhoz legközelebb fekvő utolsó vasúti állomásra díjtalanul fognak szállítatni. Az erdőültetések céljaira szükséges csemeték kiszolgálása után esetleg még fennmaradó készletből másféle erdőültetések céljaira (rendes erdei vágások és tisztások beerdősítésére) is adatnak ki csemeték, azonban csak az átlagos termelési költségeknek stb. megtérítése mellett. Azok a birtokosok, akik a felsorolt feltételek valamelyike szerint csemetékben részesülni kívánnak, 1 koronás bélyeggel ellátott folyamodványaikat terjesszék be az illetékes királyi erdőfelügyelőséghez. Gyümölcsfák adományozását az ültetés helyéhez legközelebb fekvő állami gyümölcsfaiskola vezetőségétől kell kérni. A csemeték szétküldése tavasszal rendszerint márczius második felében, ősszel pedig október hó második felében veszi kezdetét.

— **Nyilvános köszönet.** A Nagyenyedi Prot. Nők Szegényeket és Betegeket Segélyező Egyesület f. hó 21-én tartott műsoros összejövele alkalmával az önkéntes adományokból befolyt összesen 48 kor. 70 fill. Fogadják a szives adakozók egyesületünk hálás köszönetét. Zayzon János, pénztáros. Dóczy Ferencz, ellenőr.

!!!	
TÖBB PÉNZE	
akkor lesz, ha nélkülözhetetlen, olcsó és	
tartós szőttesárukat	
▼	▼
csak a nagyenyedi szővőgyárból ▼	
Árjegyzék ingyen küldetk.	

HIRDETÉSEKET	
legjutányosabban felvesz	
kiadóhivatalunk.	

Eladó ház és földek!

Kedvező fizetési feltételek mellett eladom **Tóth-utca 15. szám alatti** 3 házból, melletk-épületekből és a Winkler-utczára kimenő nagy kertből álló telkemet. Továbbá a „Kőberek”-ben telkesített földemet lakházzal és ugyanott levő újonnan beültetett szőlőmmel együtt. Valamint a „Gáprith”-ban levő 1 hold luczernásomat, és 3 1/2 hold szántót.

A fent kifejezetten megnevezett ingatlanokat azért óhajtom eladni, mivel a főtéri házamat (Jovián-féle ház) újjá építtetem és szabó-üzletemet lakásommal oda helyezem át.

Farkas Sámuel,
szabó-üzlete (Főtér).

16 4-12

A „Nagyszebeni Általános Takarékpénztár”

földbirtokra és szilárd anyagból épült bér- és lakházakra előnyös feltételek mellett a tőketörlesztést és a kamatokat magukban foglaló félévi egyenlő részletekben visszafizetendő

törlesztéses kölcsönöket

1000 koronán felüli összegekben 10—50 évi időtartamra nyújt.

Alsó Fehér és Torda-Aranyos vármegyék területeiről kölcsönkérvények **Lingner György** ur által nyújthatók be.

Bővebb felvilágosításokkal szolgál:

LINGNER GYÖRGY Nagyenyed. Telefon 15.

255

Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár R.-T.

Az Osztrák-Magyar Bank mellékhelye.

Részvénytőke 600.000 korona.	<i>Előnyös kölcsönt</i> ad betáblázásra, megfelelő kezességre, értékpapírokra, sorsjegyekre, jóhitelű pénzüintézetek részvényeire. <i>Vásárol</i> és elad értékpapírokat. <i>Letétbe</i> elfogad értékpapírokat, sorsjegyeket, értékeket kevés őrzési díj mellett. <i>Idegen</i> kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál. <i>Váltókat</i> az összeg nagysága szerint legelőnyösebb feltételek mellett számíthat le. <i>Állandó betétet</i> a legkedvezőbb kamatláb mellett fogad el.	Tartalékalap 400.000 korona.
Az intézet hivatalos órái hétköznapokon: délelőtt 9—12 óráig, délután 3—4 óráig.		Üzletfeleink részére telefon bevezetve 14. szám alatt.

MENDEL SÖRFŐZŐDE ÉS KERESKEDELMI R.-T.

TORDA.

Alsófehérmegyei raktárak:

Nagyenyedi főraktár
házi kezelésben

Wohner Rudolfnál Szentkirály-u.

Gyulafehérvár:
Weill Bélánál.

Tövisen:
Nemayer Mihálynál.

Balázsfalván:
Dániel Ferencznél.

Ajánlja a Magyar Védő Egyesület által és a temesvári nemzetközi kiállításon legnagyobb díjjal, a „*Grand prix*”-vel kitüntetett

tordai Korona-sörét.

Továbbá bajor módra gyártott sötét

MALATA (Bock)

és nehéz világos

dupla márcziusi söreit.

Figyelem!

Csak akkor kap eredeti

tordai Korona-sört,

ha a cég vignettája az üvegen rajta van!

104 1-

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságú Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

PORTLAND-CEMENT-gyár Brassóban.

Itt helyben kapható **Klemm Pál** cégnél Szentkirály-utca 128.

44 13-

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárugyár Részvénytársaság könyvnyomdájában Nagyenyeden.